T084 TKL 2 (48) 1509 Luận Đại Trí Độ-Giải Thích Phẩm 28-Người Nhân Nghe Pháp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 55 617

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ
QUYEÅN 55

GIAÛI THÍCH PHAÅM HAI MÖÔI TAÙM: NGÖÔØI NHAÂN NGHE PHAÙP

KINH: Baáy giôø caùc Thieân töû taâm nghó raèng: Neân duøng haïng ngöôøi naøo nghe Tu-boà-ñeà noùi? Tu-boà-ñeà bieát taâm nieäm cuûa caùc Thieân töû, noùi vôùi caùc Thieân töû raèng: Nhö ngöôøi huyeãn hoùa nghe phaùp, toâi duøng haïng ngöôøi nhö vaäy. Vì sao? Vì haïng ngöôøi aáy khoâng nghe, khoâng thính, khoâng bieát, khoâng chöùng. Caùc Thieân töû noùi vôùi Tu-boà-ñeà raèng: Chuùng sinh aáy nhö huyeãn, nhö hoùa, ngöôøi nghe phaùp cuõng nhö huyeãn nhö hoùa ö? Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Caùc Thieân töû! Chuùng sinh nhö huyeãn neân ngöôøi nghe phaùp cuõng nhö huyeãn; chuùng sinh nhö hoùa neân ngöôøi nghe phaùp cuõng nhö hoùa. Caùc Thieân töû! Ta nhö huyeãn nhö moäng, chuùng sinh cho ñeán keû bieát, keû thaáy cuõng nhö huyeãn nhö moäng. Caùc Thieân töû! Saéc nhö huyeãn nhö moäng; thoï, töôûng, haønh, thöùc nhö huyeãn nhö moäng; maét cho ñeán thoï do yù vaø xuùc laøm nhaân duyeân sinh nhö huyeãn nhö moäng; noäi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng, Thí Ba- la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät nhö huyeãn nhö moäng. Caùc Thieân töû! Boán nieäm xöù cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung nhö huyeãn nhö moäng; quaû Tu-ñaø-hoaøn nhö huyeãn nhö moäng; quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn, ñaïo Bích-chi Phaät nhö huyeãn nhö moäng. Caùc Thieân töû! Phaät ñaïo nhö huyeãn nhö moäng. Baáy giôø caùc Thieân töû hoûi Tu-boà-ñeà: OÂng noùi Phaät ñaïo nhö huyeãn nhö moäng, oâng noùi Nieát-baøn cuõng nhö huyeãn nhö moäng ö?

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 55 618

Tu-boà-ñeà ñaùp caùc Thieân töû: Toâi noùi Phaät ñaïo nhö huyeãn nhö moäng, toâi noùi Nieát-baøn cuõng nhö huyeãn nhö moäng, neáu coù phaùp gì hôn Nieát- baøn, toâi noùi cuõng nhö huyeãn nhö moäng. Vì côù sao? Caùc Thieân töû! Vì huyeãn moäng vaø Nieát-baøn khoâng hai khoâng khaùc. LUAÄN: Treân kia ñaõ noùi nhö huyeãn nhö moäng, khoâng coù ngöôøi noùi, khoâng coù ngöôøi nghe. Nay sao coøn hoûi neân duøng haïng ngöôøi naøo theo yù Tu-boà-ñeà nghe phaùp? Ñaùp: Caùc Thieân töû tröôùc kia noùi Tu-boà-ñeà thuyeát phaùp khoâng theå hieåu, trong ñaây Tu-boà-ñeà noùi ví duï ngöôøi huyeãn hoùa. Nay caùc Thieân töû laïi nghó raèng: Haïng ngöôøi naøo nghe, öùng hôïp vôùi lôøi Tu-boà-ñeà noùi maø tín thoï, thöïc haønh theo thì ñöôïc ñaïo quaû? Tu-boà-ñeà ñaùp: Ngöôøi nhö huyeãn hoùa, nghe thì öùng hôïp vôùi phaùp cuûa toâi noùi. Hoûi: Ngöôøi huyeãn hoùa aáy khoâng coù taâm, taâm soá phaùp, khoâng theå nghe laõnh thoï, caàn gì phaûi thuyeát phaùp? Ñaùp: Chaúng phaûi khieán chính ngöôøi huyeãn hoùa nghe, chæ muoán khieán haønh giaû ñoái vôùi caùc phaùp duïng taâm khoâng vöôùng maéc; nhö ngöôøi huyeãn hoùa, ngöôøi huyeãn hoùa aáy khoâng nghe cuõng khoâng chöùng. Chuùng sinh nhö huyeãn nhö moäng, nghe phaùp cuõng nhö huyeãn nhö moäng. Chuùng sinh laø ngöôøi thuyeát phaùp, ngöôøi nghe phaùp laø ngöôøi laõnh thoï phaùp, Tu-boà-ñeà noùi khoâng nhöõng ngöôøi noùi phaùp, ngöôøi nghe phaùp nhö huyeãn nhö moäng, maø ngaõ cho ñeán keû bieát, keû thaáy ñeàu nhö huyeãn nhö moäng. Saéc cuõng nhö huyeãn nhö moäng, cho ñeán Nieát-baøn cuõng nhö huyeãn nhö moäng, töùc laø phaùp ñöôïc noùi nhö huyeãn nhö moäng. Trong taát caû chuùng sinh, Phaät laø ñeä nhaát, trong taát caû phaùp, Nieát- baøn laø ñeä nhaát, khi nghe noùi hai vieäc aáy ñeàu nhö huyeãn nhö moäng thì taâm kinh ngaïc nghi ngôø. Phaät vaø Nieát-baøn toái thöôïng dieäu laøm sao nhö huyeãn nhö moäng, vì vaäy neân laïi coøn hoûi vieäc kia: Phaät vaø Nieát-baøn xeùt ñuùng nhö huyeãn nhö moäng ö? Tu-boà-ñeà seõ khoâng noùi laàm! Chuùng toâi seõ khoâng nghe laàm! Vì theá neân laïi hoûi cho chaéc. Tu-boà-ñeà noùi vôùi caùc Thieân töû: Toâi noùi Phaät vaø Nieát-baøn chính töï nhö huyeãn nhö moäng, hai phaùp tuy dieäu, ñeàu töø phaùp hö voïng xuaát ra cho neân khoâng. Vì côù sao? Vì töø phaùp hö voïng cho neân coù Nieát-baøn, töø phöôùc ñöùc vaø trí tueä cho neân coù Phaät, hai phaùp aáy thuoäc nhaân duyeân, khoâng coù chaân thaät nhaát ñònh, nhö ñaõ noùi trong nghóa nieäm Phaät, nieäm Phaùp. Tu-boà-ñeà nghó raèng: Nhö löïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì giaû söû coù phaùp gì hôn Nieát-baøn coøn coù theå laøm cho nhö huyeãn, huoáng gì Nieát-baøn. Vì

sao? Vì noùi Nieát-baøn heát thaûy öu saàu khoå naõo ñeàu roát raùo dieät, vì theá neân khoâng coù phaùp gì hôn Nieát-baøn. Hoûi: Neáu khoâng coù phaùp hôn Nieát-baøn, côù sao noùi neáu coù phaùp hôn Nieát-baøn cuõng laïi nhö huyeãn? Ñaùp: Phaùp duøng ví duï hoaëc laáy vieäc coù thaät, hoaëc coù khi giaû thieát, theo nhaân duyeân maø noùi. Nhö Phaät daïy: Neáu khieán caây coái hieåu lôøi Ta noùi, Ta cuõng thoï kyù cho ñöôïc Tu-ñaø-hoaøn; nhöng caây coái khoâng coù theå hieåu ñöôïc, Phaät vì giaûi ngoä cho yù ngöôøi neân daãn duï nhö vaäy thoâi. Nieát-baøn laø phaùp roát raùo voâ thöôïng treân heát thaûy phaùp; nhö bieån lôùn laø treân caùc soâng

muoân doøng, Tu-di laø treân caùc nuùi, hö khoâng laø treân heát thaûy phaùp. Nieát-baøn cuõng nhö vaäy, khoâng coù khoå, giaø, beänh, cheát, khoâng coù caùc taø kieán, tham, saân, caùc suy hoaïi, khoâng coù khoå yeâu thích bò xa lìa, khoâng coù khoå oaùn thuø gaëp gôõ, khoâng coù khoå caàu mong khoâng ñöôïc, khoâng coù heát thaûy voâ thöôøng, hö doái, baïi hoaïi, bieán di. Noùi toùm laïi, Nieát-baøn laø taát caû khoå heát, roát raùo thöôøng vui, nôi quy veà cuûa möôøi phöông chö Phaät vaø chuùng ñeä töû Boà-taùt, an oån thöôøng vui khoâng coù gì hôn, troïn khoâng bò ma vöông ma daân phaù haïi; nhö trong A-tyø-ñaøm noùi: Phaùp höõu thöôïng laø phaùp höõu vi, hö khoâng, vaø phi traïch dieät voâ vi (phi trí duyeân taän); phaùp voâ thöôïng laø traïch dieät voâ vi (trí duyeân taän) töùc laø Nieát-baøn. Theá neân khoâng coù phaùp gì hôn Nieát-baøn. Tu-boà-ñeà khen löïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät to lôùn, neân noùi: Neáu coù phaùp hôn Nieát-baøn, cuõng nhö huyeãn; ví nhö laáy hoaøn saét lôùn chaùy noùng boû treân loâng tay, ñoát chaùy ngay, khoâng toån moät chuùt söùc noùng, chæ khoâng coøn gì ñeå ñoát nöõa thoâi. Trí tueä Baùt-nhaõ Ba-la-maät phaù heát thaûy phaùp coù, cho ñeán Nieát-baøn thaúng qua khoâng chöôùng ngaïi maø trí löïc khoâng giaûm, chæ khoâng coøn phaùp gì ñeå coù theå phaù nöõa thoâi. Theá neân noùi neáu coù phaùp hôn Nieát-baøn, löïc trí tueä cuõng phaù ñöôïc. KINH: Baáy giôø Tueä maïng Xaù-lôïi-phaát, Ma-ha Muïc-kieàn-lieân, Ma- ha Caâu-hy-la, Ma-ha Ca-chieân-dieân, Phuù-laâu-na Di-ña-la-ni-töû, Ma-ha Ca-dieáp vaø voâ soá ngaøn Boà-taùt hoûi Tu-boà-ñeà raèng: Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu xa khoù thaáy, khoù hieåu, khoù bieát, tòch tònh vi dieäu nhö vaäy, ai seõ tín thoï? Baáy giôø A-nan noùi vôùi ñaïi ñeä töû vaø caùc Boà-taùt raèng: Boà-taùt ma- ha-taùt ôû ñòa vò baát thoái chuyeån, coù theå tín thoï Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu xa khoù thaáy khoù hieåu khoù bieát, tòch tònh vi dieäu aáy. Haïng ngöôøi thaønh töïu chaùnh kieán, A-la-haùn laäu taän ñaõ maõn sôû nguyeän, cuõng coù theå tín thoï Baùt-nhaõ ñoù. Laïi nöõa, thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thöôøng thaáy Phaät nôi choã Phaät

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 55 620

cuùng döôøng gieo troàng thieän caên nhieàu, thaân caän thieän tri thöùc coù lôïi caên, haïng ngöôøi aáy coù theå tín thoï, khoâng noùi thò phaùp phi phaùp. Tu-boà-ñeà noùi: Khoâng laáy “khoâng” phaân bieät saéc, khoâng laáy saéc phaân bieät “khoâng”; thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng nhö vaäy. Khoâng laáy voâ töôùng, voâ taùc phaân bieät saéc, khoâng laáy saéc phaân bieät voâ töôùng, voâ taùc; thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng nhö vaäy. khoâng laáy voâ sinh, voâ dieät, tòch dieät, vieãn ly phaân bieät saéc, khoâng laáy saéc phaân bieät voâ sinh, voâ dieät, tòch dieät, vieãn ly; thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng nhö vaäy. Maét cho ñeán thoï do yù vaø xuùc laøm nhaân duyeân sinh cuõng nhö vaäy. Thí Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät, noäi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng, Boán nieäm xöù cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung, taát caû moân Tam-muoäi, taát caû moân Ñaø-la-ni, Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán A-la-haùn, Bích-chi Phaät, Phaät, Nhaát thieát trí, cuõng khoâng laáy khoâng phaân bieät Nhaát thieát trí, khoâng laáy Nhaát thieát trí phaân bieät khoâng, khoâng laáy khoâng phaân bieät Trí nhaát thieát chuûng, khoâng laáy Trí nhaát thieát chuûng phaân bieät khoâng. Voâ töôùng, voâ taùc, voâ sinh, voâ

dieät, tòch dieät, vieãn ly cuõng nhö vaäy. Tu-boà-ñeà noùi vôùi caùc Thieân töû: Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm ai thoï thì ñöôïc? Trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy, khoâng coù phaùp coù theå chæ, khoâng coù phaùp coù theå noùi; neáu khoâng coù phaùp coù theå chæ, khoâng coù phaùp coù theå noùi thì ngöôøi tín thoï cuõng khoâng coù theå ñöôïc. Baáy giôø, Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Tu-boà-ñeà: Trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät noùi roäng giaùo phaùp ba thöøa vaø nhieáp thuû phaùp Boà-taùt töø ñòa vò Sô phaùt taâm cho ñeán ñòa thöù möôøi, Thí Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät, Boán nieäm xöù cho ñeán Taùm Thaùnh ñaïo phaàn, Möôøi Phaät löïc cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung laø giaùo phaùp hoä trì Boà-taùt. Boà-taùt ma-ha- taùt tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät nhö vaäy, thöôøng hoùa sinh, khoâng maát thaàn thoâng, daïo qua caùc nöôùc Phaät, ñaày ñuû caên laønh, tuøy theo yù muoán cuùng döôøng chö Phaät, lieàn ñöôïc nhö nguyeän, töø choã chö Phaät nghe thoï phaùp giaùo, ñeán khi ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng chöa bao giôø ñoaïn tuyeät, chöa coù luùc naøo lìa Tam-muoäi, seõ ñöôïc bieän taøi nhanh nheïn, bieän taøi lanh lôïi, bieän taøi baát taän, bieän taøi khoâng theå döùt, bieän taøi tuøy yù, bieän taøi ñuùng nghóa, bieän taøi taát caû theá gian toái thöôïng. Tu-boà-ñeà noùi: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Nhö Xaù-lôïi-phaát noùi: Baùt-nhaõ Ba-la-maät noùi roäng giaùo phaùp ba thöøa vaø giaùo phaùp hoä trì Boà-taùt, cho ñeán Boà-taùt ma-ha-taùt ñöôïc bieän taøi toái thöôïng, heát thaûy theá gian, ñeàu khoâng theå coù ñöôïc. Ngaõ cho ñeán keû bieát, keû thaáy ñeàu khoâng theå coù ñöôïc; saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc, Thí Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñeàu khoâng

theå coù ñöôïc. Noäi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng cuõng khoâng theå coù ñöôïc. Boán nieäm xöù cho ñeán Taùm Thaùnh ñaïo phaàn, Möôøi Phaät löïc cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng cuõng khoâng theå coù ñöôïc. Xaù-lôïi-phaát hoûi Tu-boà-ñeà: Vì nhaân duyeân gì trong Baùt-nhaõ Ba-la- maät noùi roäng ba thöøa maø khoâng theå coù ñöôïc? Vì nhaân duyeân gì trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät hoä trì Boà-taùt? Vì nhaân duyeân gì Boà-taùt ma-ha-taùt ñöôïc bieän taøi nhanh nheïn cho ñeán bieän taøi toái thöôïng trong heát thaûy theá gian cuõng khoâng theå coù ñöôïc? Tu-boà-ñeà ñaùp Xaù-lôïi-phaát: Vì noäi khoâng neân trong Baùt-nhaõ Ba-la- maät noùi roäng ba thöøa, khoâng theå coù ñöôïc, vì ngoaïi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng neân noùi roäng ba thöøa, khoâng theå coù ñöôïc. Vì noäi khoâng neân hoä trì Boà-taùt cho ñeán bieän taøi toái thöôïng treân heát thaûy theá gian, khoâng theå coù ñöôïc. Vì ngoaïi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng, neân hoä trì Boà-taùt cho ñeán bieän taøi toái thöôïng treân heát thaûy theá gian, khoâng theå coù ñöôïc. LUAÄN: Luaän giaû noùi: Luùc aáy caùc ñaïi ñeä töû nhö Xaù-lôïi-phaát v.v... noùi vôùi Tu-boà-ñeà raèng: Phaùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy saâu xa khoù hieåu; vì caùc phaùp khoâng coù ñònh töôùng neân laø saâu xa; vì caùc tö duy quaùn haïnh döùt neân laø khoù thaáy; cuõng khoâng chaáp tröôùc Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân goïi laø khoù hieåu khoù bieát; dieät ba ñoäc vaø caùc hyù luaän neân goïi laø tòch dieät; ñöôïc dieäu vò cuûa trí tueä neân goïi laø thöôøng ñöôïc ñaày ñuû; khoâng coøn caàu gì nöõa, heát thaûy trí tueä khaùc ñeàu thoâ saùp chaúng vui, neân

goïi laø vi dieäu. Caùc ñaïi ñeä töû noùi lôøi aáy raèng: trí Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu xa, trí tueä ngöôøi theá gian caïn moûng, chæ tham ñaém quaû baùo phöôùc ñöùc maø khoâng öa tu. Phöôùc ñöùc ñaém coù thì tình maïnh, phaù coù thì taâm khieáp. Voán ñaõ nghe hoïc taäp luyeän kinh saùch taø kieán, dính chaët khoâng boû, ngöôøi nhö vaäy thöôøng öa caùi vui theá gian. Vì vaäy neân noùi ai hay tín thoï Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaâm saâu aáy? Neáu khoâng tín thoï thì noùi laøm gì? A-nan giuùp ñaùp: Coù boán haïng ngöôøi coù theå tín thoï. Theá neân lôøi Tu- boà-ñeà noùi chaéc chaén coù ngöôøi tín thoï, chaúng phaûi noùi suoâng. Boán haïng ngöôøi coù theå tín thoï laø: 1. Vò Boà-taùt ma-ha-taùt, ôû ñòa vò baát thoái, bieát heát thaûy phaùp chaúng sinh chaúng dieät, chaúng thuû töôùng, khoâng chaáp ñaém, thôøi coù theå laõnh thoï. 2. Vò A-la-haùn heát laäu hoaëc, vì heát laäu hoaëc, khoâng chaáp ñaém, ñöôïc phaùp voâ vi toái thöôïng, sôû nguyeän ñaõ maõn, khoâng coøn caàu gì, thöôøng truù khoâng, voâ töôùng, voâ taùc Tam-muoäi, tuøy thuaän Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì coù theå tín thoï.

3. Ba haïng hoïc nhaân, thaønh töïu chaùnh kieán, tuy chöa heát laäu hoaëc, vì löïc cuûa boán ñöùc tin Phaät, Phaùp, Taêng, Giôùi cuõng coù theå tín thoï. 4. Coù Boà-taùt tuy chöa ñöôïc ñòa baát thoái chuyeån, nhöng coù phöôùc ñöùc lôïi caên, trí tueä thanh tònh, thöôøng theo thieän tri thöùc, ngöôøi aáy cuõng coù theå tín thoï. Töôùng maïo cuûa söï tín thoï laø khoâng cho raèng phaùp aáy chaúng phaûi Phaät, Boà-taùt, ñaïi ñeä töû noùi. Tuy nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät noùi caùc phaùp ñeàu roát raùo khoâng, cuõng khoâng vì ñaõ tín thoï phaùp tröôùc maø cho phaùp roát raùo khoâng aáy laø phi phaùp. Hoûi: Töø tröôùc laïi ñaây, A-nan hoaøn toaøn khoâng luaän noùi gì, sao nay laïi ñaùp theá cho Tu-boà-ñeà? Ñaùp: A-nan laø vò töôùng Chuyeån phaùp luaân thöù ba, hay laøm thaày ñaïi chuùng, laø thò giaû haàu caän Theá Toân, tuy ñöôïc Sô quaû, vì laäu hoaëc chöa heát, neân tuy coù trí tueä ña vaên, töï cho mình chöa coù thieän xaûo ñoái vôùi trí tueä khoâng, neáu noùi phaùp khoâng, maø töï mình chöa chöùng nhaäp, thì ñeàu laø noùi vieäc ngöôøi khaùc, cho neân khoâng noùi. Hoaëc khi noùi veà vieäc coù, thì coù theå hoûi coù theå ñaùp ñöôïc, nhö trong phaåm sau A-nan hoûi Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Côù sao chæ taùn thaùn Baùt-nhaõ Ba-la-maät, maø khoâng taùn thaùn naêm Ba-la-maät kia. Coøn trong phaåm naøy hoûi ai laø ngöôøi coù theå tín thoï Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu xa, ñaây chaúng phaûi laø vieäc “khoâng” neân A-nan lieàn ñaùp: Tu-boà-ñeà thöôøng öa noùi vieäc khoâng, khoâng öa noùi vieäc coù. Laïi vì A-nan luùc aáy taâm öa noùi phaùt sinh, cho neân Phaät cho pheùp ñaùp. A-nan phieàn naõo chöa heát, neân löïc trí tueä chaäm, nhöng löïc tin töôûng maõnh lôïi, cho neân ñoái vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm coù theå nhö phaùp hoûi ñaùp. Hoûi: Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng coù gì, khoâng coù phaùp nhaát ñònh, laøm sao boán haïng ngöôøi coù theå tín thoï maø chaúng cho laø phí phaùp? Ñaùp: Nay Tu-boà-ñeà trong ñaây töï noùi nhaân duyeân raèng: Chaúng laáy khoâng phaân bieät saéc, saéc töùc laø khoâng, khoâng töùc laø saéc, vì vaäy neân Baùt- nhaõ Ba-la-maät khoâng bò loãi, khoâng bò phaù; neáu khoâng bò phaù thì khoâng coù toäi loãi, cho neân khoâng cho laø phi phaùp. Khoâng töùc laø Baùt-nhaõ

Ba-la- maät, chaúng laáy trí tueä khoâng ñeå phaù saéc laøm cho khoâng, cuõng chaúng laáy nhaân duyeân phaù saéc neân coù khoâng, vì khoâng töùc laø saéc, saéc töùc laø khoâng. Vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät phaù caùc hyù luaän, coù coâng ñöùc nhö vaäy, neân khoâng ai tín thoï. Voâ töôùng, voâ taùc, voâ sinh, voâ dieät, tòch dieät, vieãn ly cuõng nhö vaäy, cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng ñeàu neân noùi roäng. Hoûi: Caùc ñeä töû hoûi nghóa aáy, côù sao Tu-boà-ñeà laïi ñaùp vôùi caùc Thieân

töû? Ñaùp: Caùc ñeä töû ñaõ ñöôïc A-la-haùn, chæ hoûi ñieàu mình nghi, vieäc lôïi ích ít, coøn caùc Thieân töû phaùt taâm vì Boà-taùt, lôïi ích saâu, cho neân noùi vôùi caùc Thieân töû. Laïi nöõa, tuy noùi cho chö thieân töùc laø ñaùp lôøi caùc ñeä töû. Treân kia noùi caùc phaùp khoâng, ñaây noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät chuùng sinh roát raùo khoâng. Vì vaäy neân trong Baùt-nhaõ Ba-la- maät khoâng coù ngöôøi noùi, huoáng gì coù ngöôøi nghe vaø tín thoï. Neáu hieåu ñöôïc caùc phaùp khoâng nhö vaäy, taâm khoâng vöôùng maéc, thì coù theå tín thoï. Baáy giôø Tu-boà-ñeà noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät saâu xa, Xaù-lôïi-phaát taùn thaùn giuùp thaønh vieäc aáy. Baùt-nhaõ Ba-la-maät chaúng phaûi chæ vì khoâng neân coù theå tín thoï, trong Baùt-nhaõ cuõng roäng noùi ba thöøa. Nghóa ba thöøa nhö tröôùc ñaõ noùi. Nhieáp thuû Boà-taùt laø, vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät lôïí ích caùc Boà-taùt, khieán ñöôïc taêng tröôûng. Laïi nöõa, nhieáp thuû laø trong Baùt-nhaõ aáy coù möôøi ñòa khieán Boà-taùt töø moät ñòa ñeán moät ñòa, cho ñeán ñòa thöù möôøi. Nghóa möôøi ñòa, töø saùu Ba- la-maät cho ñeán nghóa Trí nhaát thieát chuûng nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoùa sinh laø, noùi haønh baùo cuûa Baùt-nhaõ. Haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñoái vôùi heát thaûy phaùp khoâng ngaïi, neân ñöôïc bieän taøi nhanh nheïn. Coù ngöôøi tuy coù theå nhanh nheïn, maø vì ñoän caên neân khoâng theå thaâm nhaäp, do thaâm nhaäp ñöôïc neân lôïi, aáy laø bieän taøi lanh lôïi. Noùi thaät töôùng caùc phaùp voâ bieân voâ taän, neân goïi laø öa noùi khoâng taän. Trong Baùt-nhaõ khoâng coù hyù luaän, neân khoâng theå vaán naïn laøm ñoaïn tuyeät; aáy goïi laø bieän taøi khoâng theå döùt. Döùt phaùp aùi neân tuøy chuùng sinh thích öùng maø noùi phaùp cho, neân goïi laø bieän taøi tuøy öùng. Noùi vieäc ñöa ñeán Nieát-baøn lôïi ích aáy goïi laø bieän taøi veà nghóa, noùi vieäc ñeä nhaát cuûa heát thaûy theá gian, töùc laø Ñaïi thöøa; aáy goïi laø bieän taøi toái thöôïng theá gian. Tu-boà-ñeà cho lôøi hoûi aáy ñuùng, noùi: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Xaù-lôïi-phaát nghó raèng: Tu-boà-ñeà thöôøng öa noùi khoâng, côù sao nay nhaän lôøi toâi noùi raèng trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät coù noùi roäng giaùo phaùp ba thöøa, neân phaûi coøn coù nhaân duyeân? Tu-boà-ñeà ñaùp: Baùt-nhaõ Ba-la-maät tuy coù roäng noùi phaùp ba thöøa, maø chaúng phaûi coù ñònh töôùng vì ñeàu hoøa hôïp vôùi Möôøi taùm khoâng. Noùi nhieáp thuû Boà-taùt, baûy thöù bieän taøi cuõng nhö vaäy, vì “trí tueä khoâng” vaäy.

----------o0o----------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.